

TALLINNA ÜLIKOOL

Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev, Kristi Lepp, Hanna Näks, Rynaldo Puusep,
Mirjam Pärtel, Kristi Tagam, Aare Vest

ELU PROJEKT “NOORED KOSE NOORTEKESKUSTESSE”

Portfoolio

Juhendajad: Lianne Teder ja Angela Kilk

Tallinn 2021

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
PROJEKTI ARUANNE	4
Eesmärk	8
Probleemipüstitus ja olulisus	8
Projekti tutvustus	8
Rollide jaotus	8
Tulemuste kirjeldus	6
Hinnang projektile	8
Kokkuvõte	8
Projekti tegevuskava	9
Meediakajastus	10
Õpikogemuse ja panuse analüüs	12
LISAD	17
LISA A	17
Projektiga seotud kohtumiste kokkuvõtted	17
LISA B	31
Fookusrühma intervjuu küsimused	31
LISA C	32
Projekti “Noored Kose noortekeskustesse” pildid	32

SISSEJUHATUS

Antud projekti eesmärgiks oli luua Tallinna Ülikooli kaheksal üliõpilasel jätkusuutlik ning eesmärgistatud ELU projekt Kose valla noortele.

Projekti “Noored Kose noortekeskustesse” ühistegevuse eesmärk oli kaasata ning kutsuda Kose valla 14-18 aastaseid noori aktiivsemalt osalema Ardu noortekeskuse tegevustes. Projekti läbiviimiseks kaasasid üliõpilased eelnevalt Kose valla noori koos Ardu noortekeskuse noorsootöötaja Kerstina Valdmaga, et noorte seas korraldada küsitlus. Küsitluse eesmärk oli leida noortele meelepärane ühistegevus.

Projekti visioon oli korraldada Kose noortele ühistegevus väliskeskkonnas, milleks noored valis küsitluse tulemusena grillpeo. Tegevus toimus Hiieveski telkimisalal, kus noortel oli võimalik üheskoos endale lõkke ääres süüa valmistada.

Tegevusi alustasime rühmamänguga, et üksteisega eelnevalt tuttavaks saada. Seejärel toimus fookusrühma intervjuu, mille eesmärk oli noortelt saada tagasisidet Kose valla noorte vajaduste, eelistuste ja ootuste kohta, mis neil seonduvad noorsootööga Kose vallas.

Projekti meeskonda kuulusid järgmised üliõpilased:

- Kerttu Brandmeister - noorsootöö korraldus;
- Aare Vest - noorsootöö korraldus;
- Hanna Näks - noorsootöö korraldus;
- Kristi Tagam - noorsootöö korraldus;
- Kristi Lepp - noorsootöö;
- Mirjam Pärtel - noorsootöö;
- Mario Kekišev - organisatsioonikäitumine;
- Rynaldo Puusep - riigiteadused.

Projekti juhendajateks olid Lianne Teder ja Angela Kilk.

PROJEKTI ARUANNE

Eesmärk

Projekti “Noored Kose noortekeskustesse” üldeesmärgiks oli Kose valla 14-18 aastaste noorte püsiv kaasamine noortekeskuse tegevustesse nende sobivas vormis, toetades nende üldpädevuste arengut. Tegevuse uudsus seisneb Kose noortekeskuste jaoks eelkõige väljastpoolt pakutava vaate ja sisendi pakkumises. Noorsootöös tuleb sageli leida lahendusi valdkonna sees olevate ressursidega. Üliõpilaste seisukohalt pakub projekt olulise võimaluse rakendada oma erialaseid teadmisi noortevaldkonnas ja otseselt noorsootöö arendamises. Projekti tulemusena on projekti meeskond välja pakkunud ideed ning viinud läbi tegevuse 14-18 aastaste noorte kaasamiseks noortekeskuse tegevusse Kose vallas, lähtudes noorte endi huvist, vajadustest ning tagasisidest.

Projekti meeskonna eesmärgiks oli ühistegevuste kaudu 14-18 aastaste noorte kaasamine Ardu noortekeskuse tegevustesse. Ühistegevuse käigus soovisime ellu kutsuda Ardu noortekeskuse aktiivi.

Probleemipüstitus ja olulisus

Noorsootöö on suures osas noorte omaalgatusel põhinev ning noorsootöö valdkonda puudutavate otsusteni jõutakse omavalitsuse ning noorte koostöös (Kose vald, 2018). Noorte osalus on kaasrääkimine neid puudutavates otsustes, ükskõik, kas kodus, koolis, kodulinnas või -vallas, maakonnas, aga ka kogu Eestis, Euroopas ja miks mitte kogu maailmas. Aktiivse osaluse puhul teevad noored ise otsuseid ja pakuvad lahendusi, passiivse osaluse käigus aga osaletakse ühiskonna pakutavates tegevustes (Metstak, Notton, Martinson, Valge, Reitav, 2012). Kuna projekti eesmärk oli kaasata 14-18 aastaseid noori noorsootöösse, siis projekti meeskond nägi just noorteaktiivi loomises võimalust luua noortele platvorm, kus neil on võimalik kaasa rääkida noortekeskuse tegevuste planeerimises.

Kõige tuntum viis, kuidas noorte osalust hinnata, on Roger Hart'i poolt koostatud kaasamise redel, mis koondab endas kaheksa võimalikku viisi noorte kaasamiseks. Redeli kolm kõige madalamat taset on kaasamise näilised vormid – tegelikult need noori ei kaasa. Seevastu on

astmed 4-8 noorte kaasamise aktsepteeritavad mudelid (Noorte heaks, 2021). HART'i kaasamise redeli järgi jaotuvad astmed:

8. Noorte algatatud ja täiskasvanutega jagatud otsused;
7. Noorte algatatud ja juhitud otsused;
6. Täiskasvanute algatatud ja noortega jagatud otsused;
5. Noortega konsulteerimine ja tagasiside;
4. Noortele kindla rolli andmine;
3. Võltsosalus (i.k. tokenism):
2. Noored on dekoratsioon;
1. Noortega manipuleeritakse (Lastekaitse Liit).

Selleks, et 14+ sihtgruppi kaasata, on väga oluline anda neile võimalus otsustamiseks ning Harte redeli järgselt on oluline noorteaktiivi loomisel saavutada vähemalt redeli 7 aste.

Projekti tutvustus

Projekti eesmärk oli kavandada ning ellu viia ühistegevus Ardu noortekeskuses. Ardu noortekeskuses toimunud ürituse kaudu soovisime kaasata 14-18 aastaseid noori noortekeskuse tegevustesse ning kutsuda ellu Ardu noortekeskuse aktiivi. Ühistegevuse planeerimisse soovisime kaasata noored ning selleks töötasime välja küsimustiku. Hiljem analüüsisime saadud vastuseid ning selgus kõige populaarsem ühistegevus, milleks osutus grilliõhtu.

Järgnevatel etappidel kohtusime meeskonnaga, et luua edasine tegevuskava ning valmis üritusega seotud reklaam sotsiaalmeediasse. Lisaks grilliõhtule oli planeeritud noortega läbi viia ka fookusgrupi intervjuu, mille käigus selgitasime välja noorte vajadused, eelistused ja ootused Kose vallas korraldatava noorsootöö osas.

Pärast ürituse toimumist täitsid noored tagasiside küsimustiku, kus said teada enda soovist edaspidi panustada Ardu noortekeskuse tegevustesse. Kuna sihtgrupi püsiv kaasamine noortekeskuse tegevustesse on pikaajaline töö, siis seadsime eesmärgiks kavandada koostöös noortega neile tegevus ning selgitada välja noorte vajadused, eelistused ja ootused Kose valla noorsootöö korraldamise osas. Projekti tulemusena on loodud vajalikud eeldused noortekeskuse aktiivi loomiseks.

Rollide jaotus

Meie meeskonnas otsest rollide jaotust ei toimunud. Leppisime kokku, et kogu meeskond vastutab ning tegutseb ühise eesmärgi nimel. Koosolekute ja tegevuste käigus kujunes välja meeskonna tuumik: Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev ja Rynaldo Puusep.

Mario Kekišev osutus ka meie meeskonna eestvedajaks. Teised meeskonnaliikmed olid abistavas ja toetavas rollis, tehes projekti jaoks vajalikke küsimustikke, kokkuvõtteid, pilte jms. Projekti tegevuskavas ja protokollides on välja toodud täpsemalt erinevate tegevuste eest vastutajad.

Tulemuste kirjeldus

Projekti tulemuste kõige olulisemaks väljundiks on fookusrühma intervjuu tulemused. Üliõpilaste fookusrühma intervjuu eesmärgiks oli välja selgitada tänaste Ardu noorte hoiakud, kogemused ja teadmised noorsootöö võimalustest piirkonnas. Fookusgrupi intervjuu toimus struktureeritud küsitluskava järgi läbi vestlusliku rühmaintervjuu (LISA B). Intervjuul oli kindel teemafookus ning simuleeris osalevate noorte vahelist dialoogi vahetamist.

Fookusrühma valimiks olid Ardu küla piirkonnas elavad noored vanuses 14-18. Kokku osales fookusrühmas 10 noort inimest ning moderaator. Formaalse intervjuu toimumise aeg oli üks tund ning mitteformaalses keskkonnas vahetati noortega mõtteid veel kolm tundi. Tulemuste analüüsimiseks on kasutatud formaliseerimata diskursusanalüüsi.

Ardu noorte hinnangul on alevikus hea elada, keskmine rahulolu on kõrge. Noored rõhutavad noortekeskuse vajalikkust piirkonnas, selgitades ka elukvaliteedi kasvu pärast noortekeskuse avamist. Positiivselt tõsteti esile noorsootöötaja Krestina Valdma olulisust, kuid samas väljendati muret noortekeskuse jätkusuutlikkuse pärast, kui noortekeskuse tegevmeeskond peaks vahetuma.

Noortekeskuse tegevused on atraktiivsed, kuid probleemiks peetakse huvihariduse ligipääsetavust ja mitmekesisust, kuivõrd ühistransport valla keskusesse ei ühti huvitegevuse toimumise aegadega. Ligipääsetavusest olulisemaks hinnati mitmekesisust, sest Ardu piirkonnas toimub küll huvitegevust, kuid vanuserühmale 14-18 on üksikuid huviringe.

Vanemad noored soovivad huviringides osaleda eakaaslastega, kuid eksklusiivselt kõnealusele vanuserühmale huvitegevuse võimalused on puudulikud.

Noortekeskuse töö mitmekesistamiseks pakutakse välja ühisköögi ja kokkamise võimaluse loomist, mänguritele mõeldud arvutiõhtuid või kohtvõrgustumise võimalust, mängukonsoole ning piljardit. Külastatavust aitaks suurendada eraldi külastamisegade loomine 14-18 vanuserühmale ning noorematele, sest üheskoos on keeruline leida sarnaseid huvisid, näiteks 8- ja 17-aastaselt noorel.

Piirkonna nõrkusteks peavad noored noortekeskuse väikest pindala, tegevus-, külaplatsi puudumist ning Paunküla veehoidla ümbritsevat keskkonda. Külaplatsi eesmärk oleks võimaldada kogukonnale kohtumispaika, kus oleks võimalik tähistada tähtpäevi, kasutada väljõusaali, külakiike ning seiklusparki. Paunküla veehoidla heakorra teemal täpsustati, et probleemiks on kõrgjastunud rannariba, vabalt kasutatava silla võimalus, prügi ning kalameeste kogunemine ja alkoholi tarbimine, mis hõivab suure osa veehoidla äärselt alast ning kahandab noorte soovi seal vaba aega veeta.

Noortel on huvi viia ellu omaalgatuslikke projekte, kuid ei ole tegevusteni jõudnud, sest neil puudub vajalik ligipääs informatsioonile ja toetus projektide kirjutamiseks. Lisaks sellele tunnetatakse, et otsustajate tasandil nende projektidega ei pruugita arvestada ning põhjendusteks, miks selline arvamus on kujunenud, tuuakse senist vähest noorte osaluse soodustamist ja kaasamist otsustusprotsessidesse. Noorte arvamus eiramise näitena toodi välja kooli jõusaali kasutamise keelamine alla 16 aastastele noortele, hoolimata noorte ettepanekutest kehtivat korda muuta. Soovitakse noorsootöö võimaluste laienemist, näiteks rahvusvahelise noorsootöö (noortevahetused, kirjasõbrad) ja mobiilse noorsootöö vormides.

Hinnang projektile

Ardu noortekeskuses korraldatud tegevuses osales 10 noort. Fookusgrupi intervjuus selgitati välja, millised on noorte ettepanekud Ardu noortekeskuse atraktiivsemaks muutmiseks. Ürituse järgselt vastasid osalejad tagasiside küsimustikule, milles hindasid positiivselt läbiviidud üritust ning sealt saadud uusi teadmisi. Samuti avaldasid noored soovi edaspidi tegevustes rohkem kaasatud olla ning väljendasid soovi edaspidi noortekeskuses ise projekte ja tegevusi

kavandada. Tagasisideküsitluse tulemustele toetudes võib järeldada, et noored tunnevad suuremat kaasatust ja kuuluvust ning teavad, et saavad tulevikus Ardu noortekeskuse tegemistes ning nende korraldamisel rohkem kaasa rääkida.

Kuidas esialgne idee teostamise käigus muutus?

Esialgse idee, luua Ardu noortekeskuse juurde noorteaktiiv, võib lugeda kordaläinuks, arvestades osalejate hulka ning saadud tagasisidet. Noored said selgema ülevaate, kuidas saavad ise noortekeskuse tegevusi kujundada. Projekti lõppedes jääb aktiivi tegevuse toetamine ja alalhoid Ardu noortekeskuse noorsootöötaja kanda.

Kuidas COVID-19 mõjutas projekti?

Riiklikust tervishoiukriisist tulenevad piirangud mõjutasid projektiga seotud tegevuste planeerimist ning seetõttu tuli töötada erinevate võimalike stsenaariumitega, et tagada projekti õnnestumine. Kavandasime alternatiivse võimaluse sündmus korraldada interneti vahendusel, juhaks kui projekti lõpuperioodiks kehtib piirang avalikke sündmusi korraldada. Kavandatud ühistegevuse ajaks leevenesid riiklikud piirangud ning tegevusi oli võimalik välitingimustes läbi viia, järgides hajutatuse nõudeid.

Kokkuvõte

Projekti „Noored Kose noortekeskustesse“ eesmärgiks oli läbi ühistegevuse kaasata 14-18 aastaseid noori aktiivsemalt noortekeskuse tegevustesse nende sobivas vormis ning toetades seeläbi nende üldpädevuste arengut. Leiame, et eesmärk sai täidetud osalejate arvu (10) ja noorte tagasiside põhjal, mille saime fookusgrupi intervjuu ja tagasiside küsitluse kaudu. Fookusgrupi intervjuu toetus küsitluskavale ning läbi viidi vestluslik rühmaintervjuu. Meeskonnatöona toimus 11. mail Hiieveski telkimisalal 10le noorele välitegevused, mille kaudu uuriti noorte vajaduste, eelistuste ja ootuste kohta Kose vallas.

Tulemustele tuginedes saab öelda, et noortele meeldib alevikus elada, noortekeskuse tegevused on aktiivsed, kuid üldine huviharidus on nõrk, tihtipeale ei kattu huvihariduse ning transpordi

ajad ja noortekeskuse pindala on väike. Samuti on soovi suurendada noorsootööd mobiilseks ning tuua sisse rahvusvaheline noorsootöö.

Noored peavad väga oluliseks Ardu noorsootöötajat Krestina Valdmat ning muret tunti selle osas, kuidas noorsootöö edasi läheks, kui tegevmeeskonnas hakkaksid muutused toimuma. Mõistame noorte seisukohta ning oleme meeskonnaga tänulikud Krestina Valdmale, kes oli väga avatud, entusiastlik, koostöövalmis ning kes usaldas meid.

Kindlasti oli eesmärgi täitmisel oma osa sellel, et saime ürituse päriselt ellu viia ja me ei pidanud üritust korraldama virtuaalselt. Samas olime selleks valmis ning viiruse levikuga seotud võimalikud väljakutsed ning lahendused said meeskonnas kohe läbi arutatud.

Kõik projektis osalenud tudengid võtsid kaasa erinevaid õpikogemusi, teadmisi, oskuseid ja said ülevaate noorsootööst Kose vallas. Üliõpilased on üles näidanud soovi teha koostööd ka tulevikus Ardu noortekeskuse noorsootöötaja Krestina Valdliga, et toetada projekti jätkusuutlikkust.

Projekti tegevuskava

Tegevused	Tähtaeg	Vastutaja(d)
Esimene projekti üldkohtumine, tutvumine noortekeskustega	01.03.21	
Esimene kohtumine töörühmaga	15.03.21	Rynaldo Puusep
Elu vahekokkuvõtte koostamine	15.03.21-19.03.21	Kogu grupp
Küsimustiku väljatöötamine	04.21	Mario Kekišev Kerttu Brandmeister
Küsimustiku läbiviimine ning andmete analüüs	12.04-18.04.21	Kerttu Brandmeister
Töörühma kohtumine ning edasise tegevuskava kaardistamine	12.04.21	Kogu grupp

		Rynaldo Puusep
Töörühma kohtumine noortekeskuse juhataja(te)ga	19.04.21	Kerttu Brandmeister Mario Kekišev
Projekti eelarve kokkulepete sõlmimine	20.04.21	Mario Kekišev
Töörühma kohtumine koos Ardu noortekeskuse juhatajaga	28.04.21	Mario Kekišev
Üritusega seotud reklaami valmimine ning avalikustamine	03.05.21	Hanna Näks Kristi Tagam
Ürituse läbiviimine (tagasiside küsimustik)	11.05.21	Kogu grupp Aare Vest
Artikli kirjutamine Kose Teatajasse	14.05.21	Mario Kekišev
Töörühma koosolek: projekti tulemuste analüüs	22.05.21	Kogu grupp Kristi Tagam
Portfoolio koostamine ja selle esitamine kaitsmiseks	12.05-27.05.21	Kogu grupp

Meediakajastus

Ardu Noortekeskus osales Tallinna Ülikooli ELU projektis

11. mail toimus Ardu Noortekeskuse ja Tallinna Ülikooli üliõpilaste eestvedamisel projekt “Noored Kose Noortekeskustesse”, mille eesmärgiks oli ühistegevuse kaudu aktiveerida noori osalema noortekeskuse tegevustes.

Kohtumise käigus oli noortel võimalus üksteisega lähemalt tutvuda ning osaleda fookusrühma

intervjuus, kus keskenduti erinevatele noorsootööd puudutavatele küsimustele. Vestlusringi tulemusena said noored avaldada enda arvamust ja unistusi seoses Ardu Noortekeskusega. Tulevikku suunatud üritust jääb kindlasti meenutama ka esimene kevadine grillpidu, mille käigus valmisid selle hooaja esimesed tokisaiad.

Krestina Valdma on tänulik, et üliõpilased valisid enda projektiks koostöö Ardu Noortekeskusega. Tema sõnul said nad seeläbi juurde julgust, pealehakkamist ja ideid oma tegevuste planeerimisel ning õhtu tekitas neis häid emotsioone. Ardu noorsootöötaja loodab, et Ardu noored hakkavad nüüd julgemalt ja aktiivsemalt tegutsema.

Ürituse käigus said projektile tagasisidet anda ka noored ise ning projekti meeskonnal on hea meel tõdeda, et ürituse tulemusena avaldasid noored soovi kaasa rääkida Ardu Noortekeskuse arenguga seotud küsimustes ning tegevuste planeerimisel ja korraldamisel.

Projekti meeskond tänab Angela Kilki, Krestina Valdmat ning kõiki noori, kes üritusest osa võtsid.

Uudise koostas Mario Kekišev ning see avalikustatakse Kose valla ajalehes Kose Teataja.

Lisaks koostasime projekti tarbeks ka reklaamplakati, mis kutsus noori meie projektis osalema. Reklaamplakatite eest vastutasid Hanna Näks ja Kristi Tagam.



Õpikogemuse ja panuse analüüs

Mario Kekišev

Projekti käigus avanes mul võimalus koostööd teha erinevate erialade üliõpilastega ning rakendada organisatsioonikäitumise õppekaval omandatud teadmisi, mis on seotud inimeste juhtimisega. Lisaks oli mul võimalus tutvuda noorsootöö korraldamise põhimõtetega.

Projekti käigus õppisin, et meeskonnatöö eelduseks on see, et koostööd tehakse ühiste eesmärkide nimel ning nende seadmisel tuleb olla paindlik. Mõistsin, et uute meeskondade loomisel on oluline ära jagada rollid ning nendega seotud ülesanded. Lisaks mõistsin konkreetsete kokkulepete sõlmimise vajalikkust ning tähtaegade seadmist.

Projekti algfaasis koostasime esialgse tegevuskava, millest hakkasime edasiste tegevuste planeerimisel lähtuma. Tegin ka ühise kausta, kuhu on koondunud kogu projektiga seonduv informatsioon. Võtsin vastutuse selle eest, et meie tegevus oleks dokumenteeritud. Lisaks

püüdsin inimesi kaasata ning julgustasin neid oma mõtteid avaldama ja vastutust võtma. Seega olin üks projekti eestvedajatest.

Hoolimata keerulisest olukorrast suutsime projekti ellu viia: projekti tulemusena suurenes noorte huvi kaasa rääkida Ardu noortekeskuse tegevuste planeerimisel ja korraldamisel. Seega leian, et projekti idee leidis kõlapinda ning usun, et noored soovivad tulevikus rohkem panustada kohaliku elu parendamisse.

Kristi Lepp

ELU projekt „Noored Kose noortekeskustesse“ andis võimaluse välja tulla enda mugavustsoonist ja teha koostööd inimestega, kellega ei ole eelnevalt kokku puutunud. Meie projekti alguses tulid koheselt välja aktiivsemad tudengid, kellest said projekti eestvedajad. Minu panus projekti oli väiksem kui eestvedajatel, pigem olin abistaja ning pildistasin üritusel.

Projektis osalemine andis mulle rohkem julgust ka tulevikus teha koostööd inimestega, kellega ei ole eelnevalt kokku puutunud. Meie rühmas oli näha, kuidas toimus pigem üksteise aitamine ja julgustamine, mis oli vägagi positiivne.

Projekti eesmärk sai täidetud: noori tuli piisavalt ning nad olid aktiivselt kaasatud meie planeeritud tegevustesse. Tunnen, et projekti elluviimine läks latusamalt, kui alguses arvasin.

Rynaldo Puusep

Soovisin liituda ELU projektiga "Noored Kose noortekeskustesse", sest olen nooruspõlve elanud Kose vallas. Projektiga liitudes oli suur soov panustada projekti kvaliteetsetesse väljunditesse ning samas isiklikult areneda ja teha koostööd teiste erialade tudengitega.

Meeskonnatöö toimus positiivselt, valdav enamus tudengeid olid aktiivselt kaasatud vastavalt enda võimalustele ja võimekusele. Isiklikult vastutasin mitme tegevuse eest ning toetasin teiste tegevuste realiseerimist.

Projekt võimaldas mul omandada suurema vastutustunde ja pühendumisvõime, sest meeskonnatöö võimaldas õppida, et vastutustundlikkus muudab inimese usaldusväärsemaks, mis omakorda muudab kommunikatsiooni ja projekti tulemuste saavutamise lihtsamaks.

Lisaks sellele tunnen positiivseid emotsioone, sest olen suutnud panustada kohaliku kogukonna arengusse läbi projekti väljundite.

Mirjam Pärtel

Projektis osalemine andis parema ülevaate, mida ELU aine endast kujutab. Lisaks täiustas see meeskonnatöö oskust ning ürituse planeerimist. Meeskonnas oli minu panus veidi väiksem kui teistel - ma ei olnud nii-öelda tuumiktiimis, kes kogu projekti juhtis, kuid olin abistavas rollis. Usun, et projekti eesmärk on saavutatud ning andsime noortele piisava sisendi edasi tegutsemiseks.

Hanna Näks

Projektis osalemine andis mulle ülevaate Kose vallas tehtavast noorsootööst. Projekti käigus tutvusin Ardu noortekeskuse ja noorsootöötajaga. Lisaks andis projektis osalemine uue meeskonnatöö kogemuse. Õppisin, kuidas teha koostööd erinevatel erialadel õppivate üliõpilastega. Selleks, et viia ellu projekti inimestega, kes on sulle võõrad, tuleb astuda oma mugavustsoonist välja. Tunnen, et tegin seda mitmel korral ning seeläbi muutusin julgemaks ja kindlamaks. Samuti arenesid projekti käigus minu teadmised ja oskused turunduses. Nimelt oli üheks minu ülesandeks ürituse jaoks sotsiaalmeedia reklaami kujundamine.

Projekti püstitatud eesmärki suutsime minu hinnangul täita. Meie eesmärgiks oli koostöös noortega kavandada 14-18 aastastele noortele tegevus ning selgitada välja noorte vajadused, mille tulemuseks võiks olla Ardu noortekeskuse aktiivi loomine. Tegevuse kavandamine koos noortega, kaasates neid otsustusprotsessidesse läbi küsimustiku, kus neil oli vabalt võimalik pakkuda välja idee üritusest, millest nad soovivad osa võtta. Ürituse käigus selgitasime välja noorte vajadused fookusgrupi intervjuu. Intervjuu käigus kogutud sisend saab tulevikus olla abiks noortekeskuse aktiivi loomisel.

Kristi Tagam

Antud projekt sai valituks, kuna antud väljakutse projekti raames on üleüldiselt levinud probleem Eesti noortekeskustes/tubades, et vanemaid noori on raske kaasata ja hoida noortekeskuse tegevustes. Samuti oli väga huvitav tutvuda teise valla noortekeskuse töö ja võimalustega.

Noorsootöötajatega kogemuste jagamine avardas minu silmaringi ja andis uusi ideid ning mõtteid. Samuti andis palju juurde, et meie meeskonnas olid erineva erialase taustaga inimesed, kellel on kõigil teistsugune nägemus valdkonnast, mis oli ka kindlasti õppekohaks, kuna ei ole kogemusi ning mõtted on värsked.

Projekti raames sain kinnistada, kui oluline on meeskonnatöö oskus ning kui oluline on kõigi panus. Sealjuures on väga oluline arvestada meie kõigi elustiilidega ning sellega, et kõigil on võimalik panustada erinevatel aegadel.

Aare Vest

Projektis osalemine andis parema ülevaate Kose vallas tehtavast noorsootööst. Võimaldas teha koostööd teiste õppekavade tudengitega ning saada nende sisendit noorsootöö tegevuste planeerimiseks. Projekt andis hea kogemuse meeskonnatööst. Osalesin ja panustasin esialgse idee väljatöötamises ning tegevuse kavandamises. Hilisemas projekti käigus olin pigem toetavas rollis.

Kerttu Brandmeister

Minu jaoks osutus projekt valituks just seetõttu, et oma senise noorsootöötaja tööelu jooksul olen tihtilugu kokku puutunud sellega, et soovime kaasata oma tegevustesse just 13+ noori. See väljakutse on alati käinud minu töös kaasas ning olen ka varasemalt sel teemal mõtteid mõlgutanud. Projektist nägingi seda võimalust, et saan koos projekti tiimiliikmetega arutada ning uurida ka senist Ardu noortekeskuse kogemust suuremate noorte kaasamise osas. Minu jaoks oli väga positiivne üllatus, kui koostööaldis ning kaasamõtlev oli Ardu noortekeskuse noorsootöötaja. Projekti vältel mõtlesin korduvalt, et minul isiklikult on temalt väga palju õppida.

See kogemus andis mulle hea meeskonnatöö kogemuse ning panustasin oma ideede ja mõtetega. Kindlasti kandsin ka aruteludes kaasas ka oma varasemat töökogemust ning mõtlesin aktiivselt kaasa. Osalesin planeerimisprotsessis ning võtsin vastutust kindlate tööosade täitmise eest.

KASUTATUD ALLIKAD

Kose vald. (2018). *Kose valla noorsootöö arengukava 2019-2030*. Viimati külastatud 30.05.2021,

https://www.kosevald.ee/documents/825002/1208340/KOSE+VALLA+NOORSOOT%C3%96%C3%96%20ARENGUKAVA_projekt.pdf/44866d2f-ea32-48cc-83a3-471480fb9268

Lastekaitse Liit. *Osalus ja kaasamine*. Viimati külastatud 31.05.2021,

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/lapse6igused/laste-ja-noorte-kaasamine/osalus-ja-kaasamine/>

Metstak, A., Notton, K., Martinson, M., Valge, M., Reitav, U. (2012). *Noorte kaasamine ja osalus maakonnas, vallas ja linnas*. Tallinn: Eesti

Noorte heaks. (2021). *Noorte osalus*. Viimati külastatud 30.05.2021,

<https://entk.ee/noorsootoo/noorsootoo/noorte-osalus/>

LISAD

LISA A

Projektiga seotud kohtumiste kokkuvõtted

ELU projekt: Noored Kose noortekeskustesse**Kohtumise kuupäev:** 15.03.2021**Osalejad:** Kristi Tagam, Kerttu Brandmeister, Hanna Näks, Mario Kekišev, Mirjam Pärtel, Kristi Lepp, Aare Vest, Rynaldo Puusep**Algava kohtumise teema:** Projekti ideestik

Teemad	Vastutaja(d)
1. Projekti töökorraldusega seotud info	Kogu grupp
2. Rollide jagamine meeskonnas	Kogu grupp
3. Tegevuskava ja projekti vahearuande koostamine	Kogu grupp
4. Vahearuande ja esitluse koostamine	Kogu grupp
5. Osalemine tagasiside sessioonil	Kogu grupp

Kohtumise kokkulepped/otsused:**1. Projekti töökorraldusega seotud info**

- Sõlmimise kokkuleppe, et kogu projektiga seotud info koondame Google Drive keskkonda ning ühisteks kohtumiseks kasutame Google Meet keskkonda. Vahepealne suhtlus toimub e-posti kaudu.

2. Rollide jagamine meeskonnas

- Sõlmisime kokkulepped tööjaotuse osas: info on leitav meie tegevuskavast, kuhu on märgitud tegevuste eest vastutajad. Toetame üksteist ning ei jäta kedagi hätta.

3. Tegevuskava ja projekti vahearuaude koostamine

- Jagasime töörühma kuuluvate inimeste vahel ära küsimused, millele tuli vastata. Leppisime kokku, et kõik liikmed tutvuvad kirjutatuga ning teevad vajaduse korral parandusi ja täiendusi.

4. Vahearuaude ja esitluse koostamine

- Iga töörühma liige koostab lähtuvalt enda vahearuaude küsimusest ka slaidi. Leppisime kokku, et kõik liikmed tutvuvad kirjutatuga ning teevad vajaduse korral parandusi ja täiendusi.

5. Osalemine tagasiside sessioonil

- Kõik liikmed osalevad ELU projektide vahenädala sessioonil.

Teemad järgmiseks kohtumiseks:

- Küsimustiku koostamine (Google Forms).

ELU projekt: Noored Kose noortekeskustesse**Kohtumise kuupäev:** 12.04.2021**Osalejad:** Kristi Tagam, Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev, Hanna Näks, Mirjam Pärtel, Kristi Lepp, Aare Vest, Rynaldo Puusep, Krestina Valdma (Ardu Noortekeskuse noorsootöötaja)**Algava kohtumise teema:** Projekti vahekokkuvõte

Teemad	Vastutaja(d)
1. Küsimustiku analüüs ja parandamine	Kogu grupp
2. Küsimustiku läbiviimine	Kerttu Brandmeister
3. Tegevuskava arutelu	Kogu grupp
4. Portfoolio koostamine	Kogu grupp
5. Kokkulepped järgmised kohtumiseks	Kogu grupp

Kohtumise kokkulepped/otsused:**1. Küsimustiku analüüs ja parandamine**

- Ühise kohtumise käigus vaatasime üle ja parandasime küsimustikku, mille saadame Ardu Kooli õpilastele.

2. Küsimustiku läbiviimine

- Edastasime küsimustiku Ardu Noortekeskuse noorsootöötajale.
- Küsimustikule vastamine toimub 12.04-17.04.21.
- Küsimustiku analüüs toimub 18.04.21.

3. Tegevuskava arutelu

- Käesoleval hetkel seisame silmitsi endiselt piirangutega ning sellest tulenevalt leppisime kokku, et tulenevalt Vabariigi Valitsuse otsusest korrigeerime oma esialgset tegevuskava.
- Juhul kui piirangud leevenduvad, siis viime ellu oma esialgse idee ning korraldame noortele ürituse (tulemus selgub hääletuse tulemusena), mille eesmärgiks on ühistunde tekitamine ning noorteaktiivi ellukutsumine.
- Juhul kui piirangud ei leevendu ning ühisürituste läbiviimine ei ole lubatud, siis korraldame noortele veebipõhise kohtumise, kuhu kutsume esineja, kes räägib noortele noorteaktiivi loomise võimalustest. Toimub ühine arutelu ning viime läbi töötoa, kus kaardistame noorte huvid ning võimalused tegevuste ellukutsumiseks ja läbiviimiseks.

4. Portfoolio koostamine

- Koondame kõik projektiga seotud materjalid Google Drive keskkonda.
- Neljapäeval ELU projekti kohtumisel uurime täpsemalt portfoolio koostamise kohta. Pakume välja idee esitada portfoolio Google Drive keskkonnas oleva kaustana (lisame ka vajalikud alamkaustad).

5. Kokkulepped järgmised kohtumiseks

- Projekti tegevuskavaga saab tutvuda Google Drive keskkonnas: infot muudetakse iga kohtumise järel.
- Järgmine kohtumine toimub 19.04.2021 kell 17.00.

Teemad järgmiseks kohtumiseks:

- Kõik liikmed tutvuvad kaustas oleva dokumendiga (teaduspõhisus).
- Kõik liikmed tutvuvad Moodle keskkonnas oleva eneserefleksiooni failiga.

ELU projekt: Noored Kose noortekeskustesse**Kohtumise kuupäev:** 19.04.2021**Osalejad:** Kristi Tagam, Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev, Hanna Näks, Mirjam Pärtel, Kristi Lepp, Aare Vest, Rynaldo Puusep ja Krestina Valdma (Ardu Noortekeskuse noorsootöötaja)**Algava kohtumise teema:** Projekti kavandamine

Teemad	Vastutaja(d)
1. Portfoolio koostamine	Kogu grupp
2. Küsimustiku tulemuste kokkuvõte	Kerttu Brandmeister
3. Üritusega seotud tegevuskava väljatöötamine	Kogu grupp
4. Kokkulepped järgmiseks kohtumiseks	Kogu grupp

Kohtumise kokkulepped/otsused:**1. Portfoolio koostamine**

- Portfoolio koostamise tähtajaks on 27.05.2021.
- Portfooli esitame kirjalikus vormis: selle koostamiseks on loodud Google Drive keskkonda vastav fail.
- Igaüks koostab enda refleksiooni ning saadab selle 27.05.2021 juhendajale (Lianne Teder).
- Portfoolio koostamisega alustame pärast ürituse läbiviimist.

2. Küsimustiku tulemuste kokkuvõte

- Kerttu Brandmeister tegi kokkuvõtte küsitluse tulemustest. Tulemustega on võimalik tutvuda Google Formsis.
- Positiivseks osutus asjaolu, et küsimustikule vastas kõige rohkem 13. aastaseid noori (50%) ning paljud noored soovivad kaasa rääkida noortekeskuse tegevuste planeerimisel ja korraldamisel (66,7%).

3. Üritusega seotud tegevuskava väljatöötamine

- Otsustasime, et viime ürituse läbi kohapeal arvestades kõiki ohutusega seotud nõudeid.
- Üritusele ootame kuni 15 noort (arvesse on võetud küsitluse tulemusi).
- Üritus toimub 11.05.2021 kell 17.00. Noored kogunevad noortekeskuse juurde ning seejärel liigutakse ühiselt toimumispaika.
- Ürituse formaadiks on mõttetalgud koos grillõhtuga: viime läbi fookusgrupi intervjuu noortega (30-45 minutit). Vastutajaks on Rynaldo Puusep, kes koostab ka tulemustest kokkuvõtte.
- Kristi Tagam (Instagram) ja Hanna Näks (Facebook) koostavad üritusega seotud reklaami 3. maiks ning edastavad selle Krestina Valdmale, kes jagab infot sotsiaalmeedias.

NB! Reklaami koostamisel ei esitatud meile konkreetseid nõudeid ning selles koostamiseks on antud vabad käed. Arutelu tulemusena selgus, et esimeseks tegevuseks, mida noored edasi pärast projekti toimumist teha võiks, on enda logo loomine (praegu on kasutusel logo, mida soovitakse muuta).

- Ürituse toimumise päevaks tuleb koostada ka tagasisideankeet, mille abil saavad noored anda tagasisidet projekti toimumise kohta.

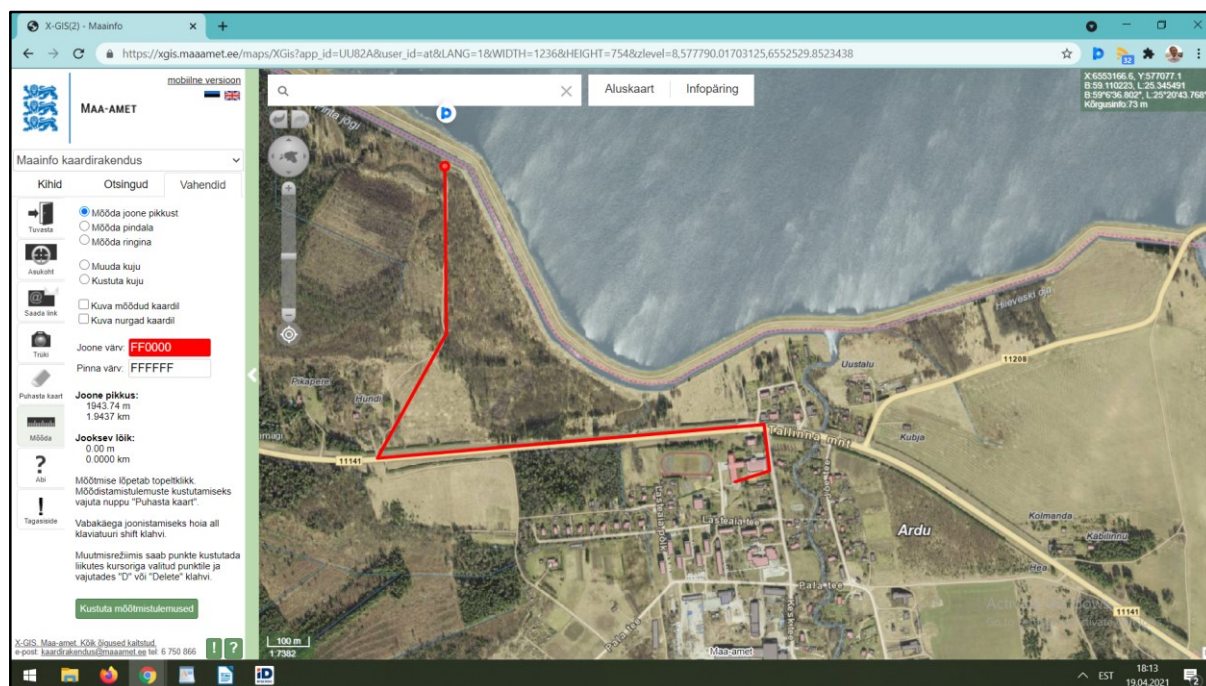
4. Kokkulepped järgmiseks kohtumiseks

- Projekti tegevuskavaga saab tutvuda Google Drive keskkonnas: infot muudetakse iga kohtumise järel.
- Järgmine kohtumine toimub 28.04.2021 kell 17.00.
- Asukoht on paigas (kaart lisatud protokoll lõppu).
- Üritusega seotud reklaam valmib 03.05.2021 ning samal päeval teeme ürituse ka avalikuks.
- Mario Kekišev võtab kontakti Angela Kilgiga ning uurib ürituse eelarve kohta. Omalt poolt oleme seadnud projekti kogumaksumuseks kuni 100 eurot. Ürituse peamised kuluartiklid on järgmised: toorvorstikesed, vahukommid, kartulid, foolium, taigna valmistamiseks vajalikud materjalid, siirup, kastmed (majonees, ketšup, hapukoor), ühekordsed nõud (sh kätepaber ja prügikotid).

Teemad järgmiseks kohtumiseks:

- Kristi Tagam (Instagram) ja Hanna Näks (Facebook) koostavad üritusega seotud reklaami 3. maiks ning edastavad selle Krestina Valdmale, kes jagab infot sotsiaalmeedias.
- Sõlmitakse kokkulepped Angela Kilgiga (projekti eelarve).
- Kaardistame grillitarvikute olemasolu.

Lisa 1. Ürituse toimumisaik



Maa-ameti koduleht (2021)

ELU projekt: Noored Kose noortekeskustesse**Kohtumise kuupäev:** 28.04.2021**Osalejad:** Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev, Hanna Näks, Kristi Lepp, Aare Vest, Rynaldo Puusep ja Krestina Valdma (Ardu Noortekeskuse noorsootöötaja)**Algava kohtumise teema:** Projekti kavandamine I

Teemad	Vastutaja(d)
1. Vahekokkuvõte	Kogu grupp
2. Ürituse kava koostamine	Kogu grupp
3. Üritusega seotud tegevuste jaotamine	Kogu grupp
4. Ülesanded järgmiseks kohtumiseks	Kogu grupp

Kohtumise kokkulepped/otsused:**1. Vahekokkuvõte**

- Kose noortekeskuse juhataja eraldas meie projekti läbiviimiseks 100 eurot.
- Vajalike asjade hankimisel aitab meid Ardu noortekeskuse noorsootöötaja Krestina Valdma.
- Üritusega seotud plakatid on valmimas (Kristi Tagam ja Hanna Näks).
- Arutluse all olid seotud ka piirangutega seotud nõuete täitmine: planeerime oma tegevusi lähtuvalt Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud nõuetest. Üritusel kanname ise vajaduse korral maske ning hajutame osalejaid (jälgime 2+2 reeglit).

2. Ürituse kava koostamine

Ürituse kava:

- ELU projekti liikmed saavad Ardusse: Rynaldo Puusep lubas ürituse toimumispaika varem kohale minna, et teha vajalikke ettevalmistusi.
- Kohtume Ardu noortekeskuse noorsootöötajaga noortekeskuses. Sealt liigume koos noortega ürituse toimumispaika.

- Tutvumismäng
- Lõkkematerjali kogumine (sh lõkke püstitamine)
- Ühine toidu valmistamine (grillimine)
- Fookusintervjuu noortega (sh tagasiside)

3. Üritusega seotud tegevuste jaotamine

Rollide jaotamine:

- Ürituse jäädvustamine - Kerttu Brandmeister
- Toidu valmistamine - Hanna Näks ja Kristi Lepp
- Tutvumisringi läbiviimine - Kristi Tagam
- Fookusintervjuu - Rynaldo Puusep
- Artikli tarbeks märkmete tegemine - Mario Kekišev
- Abikäed - Aare Vest, Kristi Lepp, Mirjam Pärtel

4. Ülesanded järgmiseks kohtumiseks

- Järgmine kohtumine toimub 05.05.2021 kell 17.00 (Mario Kekišev saadab kohtumise lingi vahetult enne kohtumise algust). Kohtumise käigus paneme paika ürituse detailid.

Teemad järgmiseks kohtumiseks:

- Kristi Tagam ja Hanna Näks saadavad hiljemalt 03.05.2021 üritusega seotud reklaamplakatid meie meili üldlisti. Seejärel vaatame plakatid üle ning jagame infot sotsiaalmeedias. Meid abistab Ardu Noortekeskuse noorsootöötaja.
- Kerttu Brandmeister koostab järgmiseks kohtumiseks nimekirja vajaminevatest vahenditest: jagame infot ka Ardu noortekeskuse noorsootöötajaga. Nimekirja vaatame üle ja kinnitame järgmisel kohtumisel.
- Aare Vest koostab küsimustiku noortelt tagasiside kogumiseks pärast ürituse toimumist. Vaatame küsimustiku koos üle.

Küsimustikus võiksid olla ka järgmised küsimused: Kas sa sooviksid ise mõnda üritust või tegevust noortekeskuses läbi viia? Kas sul on huvi kaasa rääkida noortekeskuse tegevuste planeerimisel ja korraldamisel?

ELU projekt: Noored Kose noortekeskustesse**Kohtumise kuupäev:** 05.05.2021**Osalejad:** Kristi Tagam, Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev, Hanna Näks, Mirjam Pärtel, Kristi Lepp, Aare Vest, Rynaldo Puusep, Krestina Valdma (Ardu Noortekeskuse noorsootöötaja)**Algava kohtumise teema:** Projekti kavandamine II

Teemad	Vastutaja(d)
1. Ürituse reklaam	Hanna Näks Kristi Tagam
2. Üritusega seotud asjade nimekiri	Kerttu Brandmeister
3. Üritusega seotud küsimustik	Aare Vest
4. Ürituse ajakava koostamine	Mario Kekišev
5. Logistika	Aare Vest Kerttu Brandmeister

Kohtumise kokkulepped/otsused:**1. Ürituse reklaam**

- Hanna Näks ja Kristi Tagam edastasid Ardu noortekeskuse noorsootöötajale ürituse reklaami ning see on noorteni jõudnud.
- Krestina Valdma andis reklaami kohta tagasisidet ning palus muuta plakati pealkirja: esikohal võiks olla mõttetalgud ning seejärel grillpidu. Samuti tõi ta välja, et plakatil võiksid olla mõned suunavad märksõnad, millele võiksid noored enne üritust mõelda.
- Rynaldo Puusep andis selleks sisendi ning plakatil võiks olla info, mis suunab neid mõtlema, missugune teema on neil noortekeskuse puhul oluline ning mida tahaksid noored ise noortekeskuse elu parendamiseks ette võtta.

2. Üritusega seotud asjade nimekiri

- Kerttu Brandmeister koostas ürituse tarbeks nimekirja vajaminevatest vahenditest (Lisa 1).

3. Üritusega seotud küsimustik

- Aare Vest koostas tagasisideküsimustiku, mille abil kogume tagasisidet ürituse toimumise kohta.
- Küsimustiku loomisel võtsime arvesse, et see ei oleks liialt pikk ning see oleks vastajasõbralik).

4. Ürituse ajakava koostamine

- 17.00 - Kohtumine Ardu noortekesuses
- 17.00-17.30 - Liigume ürituse toimumispaika
- 17.30-17.45 - Tutvumine
- 17.45-18.00 - Lõkke püstitamine
- 18.00-18.30 - Grillimine
- 18.30-19.15 - Fookusintervjuu
- 19.15-19.30 - Tagasiside kogumine / ürituse lõpp

5. Logistika

- Kerttu Brandmeister: Mario Kekišev, Kristi Tagam, Hanna Näks
- Aare Vest: Kristi Lepp
- Mirjam Pärtel - tuleb ise
- Rynaldo Puusep - tuleb ise

Teemad järgmiseks kohtumiseks:

- Hanna Näks ja Kristi Tagam korrigeerivad reklaami ning edastavad parandatud versiooni Krestina Valdmale hiljemalt teisipäeval (06.05.21).
- Aare Vest laeb Google Formsi küsimustiku projekti kausta hiljemalt 11.05.2021.
- Mario Kekišev võtab kontakti ELU projekti juhendajaga ning uurib täpsemalt ülikooli poolt pakutava projektirahastuse kohta.

- Kohtume Ardu noortekeskuses 11.05.21 kell 16.45 (hiljemalt).

LISA 1 Vajaminevate vahendite nimekiri

Vaja osta:

- Grillvorstid/toorvortsid- 4 pakki
- Leib- pakk
- Vahukommid- 2 pakki
- Kartulid- 1 kg
- Ketšup- 1 pudel
- Midagi juua
- Piim- 1 liiter

Vaja kaasa võtta:

- 2 kanistrit vett kätepesuks ja lõkke kustutamiseks
- Desoaine kätele - Kerttu Brandmeister
- Puud - olemas
- Sool - Kerttu Brandmeister
- Süütepool - Kerttu Brandmeister
- Tikud - Mario Kekišev
- Grillvardad - Krestina Valdma
- Foolium - Kerttu Brandmeister
- Grillpott - Kerttu Brandmeister
- 2 nuga - Kerttu Brandmeister
- 1 taskunuga - Aare Vest
- Kahvlid - Kerttu Brandmeister
- Piknikutekid - Kerttu Brandmeister
- Taldrikud - Krestina Valdma
- Ühekordsed topsid - Krestina Valdma
- Ühekordsed kahvlid - Krestina Valdma
- Kätepaber - Krestina Valdma
- Prügikotid - Krestina Valdma
- Pastapliiatsid- Mario Kekišev
- Paberid- Mario Kekišev

ELU projekt: Noored Kose noortekeskustesse**Kohtumise kuupäev:** 24.05.2021**Osalejad:** Kerttu Brandmeister, Mario Kekišev, Hanna Näks, Mirjam Pärtel, Aare Vest, Rynaldo Puusep**Algava kohtumise teema:** Projekti kokkuvõte ja lõpparuande koostamine

Teemad	Vastutaja(d)
1. Kogemuste vahetamine	Kogu grupp
2. Portfoolioga seotud ülesannete jagamine	Kogu grupp

Kohtumise kokkulepped/otsused:**1. Kogemuste vahetamine**

- Kohtumise käigus toimus ühine vestlusring, mille käigus toimus projekti hindamine (tagasiside jagamine osapooltele).
- Krestina Valdma andis projekti kohta positiivset tagasisidet ning tal oli hea meel, et sellise idee ellu viisime. Noored jäid üritusega rahule.
- Ürituse kohta on valminud ka artikkel ning see on edastatud Kose Teatajale. Toimetaja andis tagasisidet ning ütles, et meie lugu jõuab kohalikku vallalehte.
- Osalejad on väljendanud valmisolekut ka edaspidi Ardu noorsootöötajaga koostööd tegema.

2. Portfoolioga seotud ülesannete jagamine

- Portfoolioga seotud ülesanded:
 - Kerttu Brandmeister - probleemipüstitus ja olulisus
 - Mario Kekišev - kohtumiste kokkuvõtted, meediakajastus
 - Kristi Lepp - kokkuvõte, lisad
 - Hanna Näks - projekti tutvustus,
 - Rynaldo Puusep - tulemuste kirjeldus
 - Mirjam Pärtel - projekti eesmärk, rollide jaotus,

- Kristi Tagam - kokkuvõte, lisad
- Aare Vest - hinnang projektile

Teemad järgmiseks kohtumiseks:

- Kerttu Brandmeister kirjutas projekti juhendajale (Lianne Teder). Uurime, kuidas tuleb esitluspäevaks esitlus koostada ning valmistume esitluspäevaks.
- Igaüks peab enda osa portfoolios valmis tegema hiljemalt 27.05.2021.

LISA B

Fookusrühma intervjuu küsimused

1. Kuidas Teile üldiselt meeldib Ardu elada?
2. Kas peate vajalikuks noortekeskust Ardu. Miks?
3. Mida peaks sisaldama ideaalne noortekeskus?
4. Millised reeglid peaksid olema noortekeskuses?
5. Milline peaks olema noorsootõtaja Ardu noortekeskuses?
6. Millest tunnete noortekeskuses puudust?
7. Kas leiate, et teil on vaba aja veetmiseks loodud piisavalt võimalusi. Millised noorte vaba aja veetmise võimalused piirkonnas on?
8. Kui te ei saa mõne omale meelepärase vaba aja veetmise tegevusega tegeleda, siis millised on need põhjused miks te ei saa?
9. Kas olete tuttavad ka teiste noortekeskuste tegevustega, kas teistest piirkondadest sõpru ja tuttavaid on?
10. Kas Teie meelest käib 14-18 aastaseid noori noortekeskuses piisavalt palju? Kui mitte, siis miks?
11. Kuidas oleks võimalik suurendada 14-18 aastaste noorte kaasatust noortekeskuse tegevustes?
12. Kas olete mõelnud mõne innovatiivse lähenemisviisi peale kuidas võiks noorsootööd teha teistmoodi?

LISA C

Projekti “Noored Kose noortekeskustesse” pildid



Pilt nr. 1. Ardu ELU projekt



Pilt nr. 2. Ardu ELU projekt



Pilt nr. 3. Ardu ELU projekt



Pilt nr. 4. Ardu ELU projekt